

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต¹

ไพศาล การะเกตุ²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความเป็นมา ทฤษฎี ตลอดจนมาตรการ วิธีการและเงื่อนไขของกฎหมายที่เกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ทฤษฎี มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต และวิธีการและเงื่อนไขกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต โดยปัจจุบันเทคโนโลยีได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างไร้พรมแดน โดยสังเกตจากการที่ประชาชนส่วนใหญ่สามารถติดต่อสื่อสารกันอย่างง่ายดายและทั่วโลก ซึ่งอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยสำคัญในการก่อให้เกิดการพัฒนา แม้ว่าอินเทอร์เน็ตที่มีส่วนสำคัญในชีวิตของผู้คนปัจจุบันและก่อให้เกิดประโยชน์มากมายจากการใช้อินเทอร์เน็ตในทางกลับกันการใช้อินเทอร์เน็ตของคนบางกลุ่มยังไม่เหมาะสมกับความเจริญในปัจจุบันการนำประสิทธิภาพของอินเทอร์เน็ตมาใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันมีมากมาย เช่น การติดต่อสื่อสารกันในรูปแบบของจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การพูดคุยโต้ตอบกันโดยที่ต่างฝ่ายอยู่คนละที่ การหาข้อมูลความรู้ การใช้ประโยชน์ทางด้านธุรกิจ และแม้แต่การดำเนินชีวิตประจำวัน ส่วนมากมักใช้อินเทอร์เน็ตในส่วนที่เป็นประโยชน์ แต่ใช่ว่าคุณประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตจะไม่ส่งผลกระทบ เพราะยังมีส่วนใช้อินเทอร์เน็ตผิดวัตถุประสงค์ เช่น การใช้ก่อความรำคาญ เดือดร้อน หรือถึงขั้นที่ต้องดำเนินการทางกฎหมาย เช่น การหมิ่นประมาทบนอินเทอร์เน็ต หรือการก่ออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ เช่น การนำภาพไม่พึงประสงค์นำมาเผยแพร่ต่อสาธารณชนโดยที่สร้างความเสียหายต่อผู้ที่ถูกกระทำ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากอินเทอร์เน็ตที่ได้กล่าวมาแล้วในขณะนี้สร้างความเดือดร้อนต่อผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของภาครัฐและของเอกชนก็ได้ร่วมกันสร้างมาตรการเพื่อรองรับกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นมา แต่เนื่องจากการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งของระบบอินเทอร์เน็ตทำให้มาตรการต่างๆ เป็นการป้องกันปัญหาที่ปลายเหตุ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตยังไม่สามารถรองรับและควบคุมการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตได้ชัดเจน และครอบคลุมเพียงพอ ซึ่งใน

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ดันศิริ และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ดันศิริ และรองศาสตราจารย์สุรินทร์ รัตนวราห

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ วิทยาเขตบางนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประเทศไทยมีเพียงประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยความรับผิดชอบอันเกิดจากการกระทำละเมิด มาตรา 423 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 และมาตรา 328 แม้ปัจจุบันจะได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2550 และพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 ก็ตาม แต่ก็ยังคงมีช่องว่างที่เป็นปัญหาไม่สามารถบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้ ซึ่งสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ประเด็นปัญหาแรก ปัญหาการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทที่อยู่ต่างประเทศ การกระทำความผิดบนอินเทอร์เน็ตมีลักษณะไร้พรมแดนเกี่ยวพันกันได้หลายประเทศ ตัวผู้กระทำความผิด หรือผู้ถูกกล่าวหา ตัวเหยื่อ และสถานที่ของการกระทำความผิดนั้นไม่มีความจำเป็นที่จะต้องอยู่ในประเทศเดียวกัน ทำให้เกิดปัญหาว่าในกรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่ต่างประเทศนั้น การจะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดจะกระทำอย่างไร และการดำเนินคดีอาญามีหลักการที่สำคัญที่ถือเป็นหลักสากล คือ การดำเนินกระบวนการพิจารณาจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าจำเลย เพื่อให้จำเลยได้มีโอกาสรับรู้ว่าตนถูกกล่าวหาว่าอย่างไร และจะแก้ตัวหรือต่อสู้คดีโดยยกพยานหลักฐานที่สามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนต่อศาลได้ ดังนั้น การฟ้องคดีอาญาจึงต้องได้ตัวจำเลยมาฟังการพิจารณา และให้จำเลยมีโอกาสดังทนายความหรือได้รับทนายความที่รัฐจัดหาให้เพื่อช่วยในการนำเสนอพยานหลักฐานต่อศาล รวมถึงการซักค้านพยานของโจทก์นอกจากนี้ การดำเนินคดีอาญาต้องกระทำภายในกำหนดอายุความ หากไม่ได้ตัวจำเลยหรือได้มาแล้วแต่จำเลยหลบหนีจนพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 หรือ มาตรา 98 คดีเป็นอันขาดอายุความไม่สามารถดำเนินคดีแก่ผู้นั้นได้อีก เพราะคดีขาดอายุความในคดีอาญา เป็นเหตุให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับ ดำเนินคดีอีกไม่ได้ทำให้จำเลยที่หลบหนีไปหลังจากที่กระทำความผิดหรือเมื่อถูกจับตัวได้แล้ว และได้รับการปล่อยชั่วคราวไป แต่หลบหนีไป ซึ่งบางกรณีหนีไปอยู่ในต่างประเทศเป็นต้น ทำให้กระบวนการพิจารณาคดีอาญาต้องหยุดหรือรอนกว่าจะจับตัวได้ จึงจะนำมาฟ้องหรือ ดำเนินคดีต่อได้ เพราะการฟ้องต้องมีตัวจำเลยมาพร้อมกับคำฟ้อง การพิจารณาต้องกระทำต่อหน้าจำเลย และเมื่อไม่สามารถดำเนินกระบวนการพิจารณาได้จนเกินกำหนดอายุความฟ้องร้องหรืออายุความล่วงเลยการลงโทษ รัฐก็ไม่อาจดำเนินการกับผู้กระทำความผิดนั้นได้อีกต่อไป จึงเป็นช่องว่างที่ทำให้คนกระทำความผิดลอยนวลอยู่ได้

ประเด็นปัญหาที่สอง ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานคดีหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต การดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญานั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดที่มีผลถึงการแพ้ชนะคดีของคู่ความก็คือ พยานหลักฐาน ในคดีหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต ก็เช่นเดียวกันพยานหลักฐานถือเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่พิสูจน์ถึงความมีอยู่ของข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทและพิสูจน์ถึงบุคคลผู้สร้างข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทนั้นเพื่อให้ศาลสั่งให้ชดเชยค่าเสียหายหรือลงโทษผู้กระทำความผิดทางอาญา ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ความยากลำบากในการหาพยานหลักฐานมานำสืบถึงความมีอยู่ของข้อความหมิ่นประมาทบนเว็บไซต์ หากเป็นการหมิ่นประมาททั่วไป ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ที่เป็นลายลักษณ์

อักษรต่างๆ การนำสืบถึงความมีอยู่ของข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทนั้นคงไม่ยากลำบากนักเพราะข้อความหมิ่นประมาทนั้นปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรและไม่สูญหายโดยง่าย แต่หากเป็นข้อความหมิ่นประมาทที่ปรากฏบนเว็บไซต์แล้ว ข้อความดังกล่าวสามารถถูกกำจัดได้โดยง่าย โดยเจ้าของเว็บไซต์ที่มีรหัสผ่าน Password เข้าไปแก้ไขข้อมูล ตัวอย่างเช่น นาย ก. นำข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาท นาย ข. ไปลงไว้ในเว็บไซต์ของตน ซึ่งมีผู้เข้าชมมากมาย เช่นนี้ ถ้า นาย ข. มาพบ และฟ้องศาลดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญากับ นาย ก. ฐานหมิ่นประมาท นาย ก. ทราบเรื่องก่อนจึงดำเนินการกำจัดข้อความดังกล่าวทิ้ง เช่นนี้ข้อความอันเป็นการหมิ่นประมาทก็ไม่มีอยู่ให้ นาย ข. นำมาเป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลอีกต่อไป ปัญหาที่น่าพิจารณาก็คือศาลจะรับฟังสำเนาจาก Temporary Files จากเครื่องคอมพิวเตอร์ของ นาย ข. หรือสำเนาที่โจทก์บันทึกไว้ได้หรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งของเรื่องพยานหลักฐานคือ ความยากลำบากในการระบุตัวบุคคลผู้สร้างข้อความหมิ่นประมาท ในการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) นั้น ผู้ส่งสามารถปิดชื่อผู้ส่งได้โดยการใช้ชื่อปลอม หรือไม่ระบุชื่อในการสมัครสมาชิกอีเมล โดยอีเมลดังกล่าวจะถูกเรียกว่า “Anonymous E-mail” หากโจทก์เกิดความเสียหายจาก Anonymous Email ที่มีลักษณะหมิ่นประมาทโจทก์ โจทก์จะนำสืบถึงบุคคลผู้สร้าง Anonymous Email ดังกล่าวได้อย่างไร

ประเด็นปัญหาที่สาม ปัญหาการตีความมาตรา 14 (1) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 คือร่างแก้ไขของ พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ที่ถูกปรับปรุงให้ทันสมัย เหมาะสมกับเวลาและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป ดังนั้นโครงสร้างของกฎหมายสองฉบับจึงเหมือนกันเป็นส่วนใหญ่ และแน่นอนกฎหมายทั้งสองฉบับก็ต้องมีส่วนที่แตกต่างกันอยู่หลายประเด็น และหลายๆ ประเด็นก็ถูกตั้งคำถามมากมายว่าเป็นธรรมหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่ ในส่วนนี้จะได้นำประเด็นปัญหาการตีความมาตรา 14 (1) มาวิเคราะห์ปัญหาต่อไป ดังนี้ จากการแก้ไขกฎหมายในครั้งนี้ พบว่ายังมีช่องโหว่ในการตีความกฎหมายเพื่อใช้ดำเนินคดี “เนื้อหา” บนโลกออนไลน์ได้อยู่ เช่น การเพิ่มคำว่า “บิดเบือน” เข้าไปเป็นองค์ประกอบความผิด ซึ่งการเพิ่มคำนี้เข้ามาแสดงให้เห็นว่า ผู้ร่างกฎหมายจงใจจะให้นำมาตรา 14 (1) มาใช้ฟ้องคดีต่อการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับความจริงทั้งหมด ทำให้มาตรา 14 (1) ถูกเขียนให้ตีความได้กว้างขึ้นมาก ห่างไกลออกไปจากเจตนารมณ์เดิมที่มุ่งเอาผิดกับเพียงหน้าเว็บไซต์ปลอม จนครอบคลุมไปถึงการแสดงความคิดเห็นได้หลายรูปแบบ ประเด็นต่อมา การเขียนคำว่า “อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา” เข้ามาด้วยนั้น ไม่น่าจะมีผลอะไรในทางกฎหมาย เพราะตามปกติการตีความว่า การกระทำใดจะเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทหรือไม่ ต้องพิจารณาตามองค์ประกอบของ มาตรา 326 ว่าเป็นการใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือไม่ ส่วนการพิจารณาว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดตามมาตรา 14 (1) หรือไม่ ก็ต้องพิจารณาว่า เป็นการนำเข้าข้อมูลเท็จ ข้อมูลปลอม หรือข้อมูลที่

บิดเบือน โดยทุจริตหรือโดยหลอกลวงหรือไม่ การตีความว่าการกระทำใดจะเป็นความผิดกฎหมายทั้งสอง มาตรา ต้องพิจารณาองค์ประกอบของมาตรานั้นๆ ไม่มีการตีความความผิดสองฐานข้ามมาตราอยู่แล้ว การ จะตีความและบังคับใช้มาตรา 14 (1) ก็ต้องตีความตามองค์ประกอบความผิดที่เขียนอยู่ในมาตรา 14 (1) เอง อยู่แล้ว หากศาลเห็นว่าการกระทำใดเข้าข่ายผิดตามมาตรา 14 (1) ก็สามารถลงโทษได้ และหากศาลเห็นว่าการกระทำเดียวกันเข้าข่ายความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วย ก็ยังสามารถลงโทษทั้งสองฐานความผิดพร้อมกัน ได้ การเขียนว่า ความผิดตามกฎหมายมาตราหนึ่งๆ ไม่ใช่การกระทำความผิดตามกฎหมายอีกมาตราหนึ่ง เป็นวิธีการเขียนกฎหมายที่ไม่เคยมีมาก่อน และไม่น่าจะมีผลกระทบต่อการตีความและบังคับใช้กฎหมายทั้งสอง มาตรา การเขียนกฎหมายลักษณะเช่นนี้ จึงเป็นการพยายามแสดงให้เห็นว่า ผู้ร่างกฎหมายตั้งใจอยาก แก้ปัญหาการใช้มาตรา 14 (1) ชั่วซ้อนกับข้อหาหมิ่นประมาทที่มีมาอยู่เดิม และเพื่อจะบอกสังคมว่าการ แก้ไข พ.ร.บ.คอมพิวเตอร์ฯ ครั้งนี้ ผู้ร่างได้แก้ปัญหาดังกล่าวให้แล้ว แต่ขณะเดียวกันเมื่อผู้ร่างใส่คำว่า "ที่บิดเบือน" เข้ามาด้วย การแก้ไขครั้งนี้จึงกลับส่งผลในทางตรงกันข้ามให้มาตรา 14 (1) สามารถถูกตีความ มาใช้เอาผิดการแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์หรือตรวจสอบเรื่องที่เป็นประโยชน์สาธารณะได้ง่ายและ กว้างกว่าเดิม การเดิมคำว่า "อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา" จึง เป็นเสมือนการ "เล่นลิเก" ของผู้ร่างกฎหมาย เท่านั้น แต่กลับไม่ได้แก้ปัญหาหรือส่งผลทางกฎหมายใดๆ ได้ เลย

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดการหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต ผู้ศึกษา พบว่ามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทที่อยู่ต่างประเทศผู้ศึกษา พบว่าข้อเสนอแนะคือ

1.1 ควรจะมีการแก้ไขมาตรา 95 ประมวลกฎหมายอาญา โดยนำหลักการของพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ.2560 ในเรื่องของ อายุความสะดุดหยุดลงให้มีความเหมาะสมกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจกำหนดอายุความให้มีความ ละเอียดยิ่งขึ้น หากความผิดใดที่มีความร้ายแรงก็อาจกำหนดให้ไม่มีการนับอายุความ หรือบัญญัติให้มีการหยุดนับอายุความเป็นการชั่วคราวหรืออายุความสะดุดหยุดอยู่ จากการกระทำความผิดอาญาบางกรณี เพื่อให้อายุความมีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้กับความผิดอาญาตามกฎหมายเฉพาะได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ควรจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนของการ พิจารณาคดีลับหลังจำเลยมาใช้กับคดีอาญาความผิดฐานหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ตด้วยเพื่อเป็นการป้องปรามและเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิดที่คิดหลบหนีคดีไปยังต่างประเทศ

2. ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานคดีหมิ่นประมาททางอินเทอร์เน็ต

2.1 ควรแก้ไข มาตรา 93 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เนื่องจากข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่จะเป็นรูปของเอกสาร เช่น Printout (สิ่งพิมพ์ออก) จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการตีความว่าเป็นพยานเอกสารและจะต้องมีการส่งต้นฉบับตามหลักพยานหลักฐานที่ดีที่สุด (Best Evidence Rule) ดังนั้น จึงควรแก้ไขบทบัญญัติในมาตรา 93 เพื่อให้มีการยอมรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เป็นพยานหลักฐานได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงเรื่องการส่งต้นฉบับ

2.2 ควรแก้ไข มาตรา 95 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง เรื่องพยานบอกเล่าจากการศึกษาเห็นว่า ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้เป็น Hearsay (พยานบอกเล่า) ตามความหมายของกฎหมายคอมมอนลอว์เสมอไป แต่สำหรับประเทศไทยยังไม่มีความกระจ่างชัดในเรื่องพยานบอกเล่า เพราะถ้าพิจารณากันตามตัวบทกฎหมายแล้วพยานบอกเล่าน่าจะเป็นเรื่องของพยานบุคคลตามมาตรา 95 แต่ด้วยอิทธิพลของกฎหมายคอมมอนลอว์จึงทำให้การแปลความว่า พยานบุคคล คือ สิ่งเดียวกับ Hearsay (พยานบอกเล่า) ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์บางประเภทจะอยู่ในข่ายห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน

3. ปัญหาการตีความมาตรา 14 (1) ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2560

3.1 ควรมีการแก้ไขมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 กล่าวคือ จากมาตรา 14 เดิม “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ให้เปลี่ยนแปลงเป็น “ผู้ใดกระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ หากการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นเพียงความผิดหลัโทษต้องระวางโทษ... หากการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดร้ายแรง ต้องระวางโทษ...” โดยกำหนดให้ระวางโทษของการกระทำความผิดร้ายแรงมีระวางโทษที่หนักกว่าการกระทำความผิดหลัโทษ เนื่องจากผู้เขียนเห็นว่า การแก้ไขเช่นนี้จะช่วยทำให้การตัดสินลงโทษผู้กระทำความผิดมีขอบเขตที่ชัดเจนและแน่นอนมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งขอบเขตในการตัดสินลงโทษและขอบเขตของบทลงโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับ

3.2 ควรมีการก่อตั้งหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลปัญหาที่เกิดขึ้น หรือให้คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล เพื่อให้การกำกับดูแลเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อผู้เสียหายมากที่สุด

3.3 ควรจะวางหลักกฎหมายในเรื่องการหมิ่นประมาทบุคคลอื่นทางอินเทอร์เน็ต กำหนดให้มีการคุ้มครองชั่วคราวไว้ก่อนศาลพิพากษา

3.4 ควรจะจัดตั้งให้มีศาลชำนาญพิเศษ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเพื่อพิจารณาคดีเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์

